

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ชนิดและปริมาณของต้นไม้ใหญ่บริเวณริมบาทวิถี

1. ชนิดและปริมาณของต้นไม้ใหญ่บริเวณริมบาทวิถีในเขตคูสิต

ตารางที่ 9 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในถนนราชวิถี

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	ประดู่	193	60.69	9.21	1.15
2	มะฮอกกานี	91	28.62	6.44	1.29
3	ตะแบกนา	24	7.55	10.88	1.20
4	ชมพูพันธุ์ทิพย์	5	1.57	6.80	1.13
5	อินทนิล	2	0.63	4.25	0.49
6	หางนกยูง	1	0.31	6.80	0.53
7	โพธิ์	2	0.63	0.07	0.01
	$\bar{x}$	45.43	-	6.35	0.83
	S.D.	72.68	-	3.49	0.49

จากตารางที่ 9 จะพบว่าค่าเฉลี่ยของต้นไม้ในถนนราชวิถี ในเขตคูสิตค่าเฉลี่ยของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 45.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 72.68 ค่าเฉลี่ยของความสูงเท่ากับ 6.35 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสูงเท่ากับ 3.49 และค่าเฉลี่ยของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.83 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.49

ตารางที่ 10 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในถนนศรีอยุธยา

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	มะขาม	76	35.19	9.47	1.44
2	มะฮอกกานี	69	31.94	9.99	1.32
3	ประดู่	29	13.43	8.72	1.06
4	ชมพูพันธุ์ทิพย์	9	4.17	7.72	0.88
5	หางนกยูง	1	0.46	6.80	1.29
6	อินทนิล	32	14.81	7.20	0.99
	$\bar{x}$	36	-	8.32	1.16
	S.D.	30.69	-	1.28	0.22

จากตารางที่ 10 จะพบว่าค่าเฉลี่ยของต้นไม้ในถนนศรีอยุธยา ในเขตดุสิตค่าเฉลี่ยของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 30.69 ค่าเฉลี่ยของความสูงเท่ากับ 8.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสูงเท่ากับ 1.28 และค่าเฉลี่ยของความยาวรอบอกเท่ากับ 1.16 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.22

ตารางที่ 11 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในถนนสามเสน

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	ประดู่	282	67.14	6.61	0.71
2	อินทนิล	45	10.71	6.42	0.92
3	หางนกยูง	35	8.33	7.90	1.07
4	กระถินณรงค์	21	5.00	9.26	1.01
5	สน	13	3.10	6.77	1.17
6	มะฮอกกานี	7	1.67	6.30	1.00
7	โพธิ์	6	1.43	7.93	0.81
8	ชมพูพันธุ์ทิพย์	5	1.19	6.66	0.96
9	มะขาม	2	0.48	7.65	1.01
10	ตะแบกนา	2	0.48	9.00	0.86
11	ไทร	1	0.24	6.80	1.26
12	หูกวาง	1	0.24	4.80	0.98
	$\bar{x}$	35	-	7.17	0.98
	S.D.	79.09	-	1.24	0.15

จากตารางที่ 11 จะพบว่าค่าเฉลี่ยของต้นไม้ในถนนสามเสน ในเขตดุสิตค่าเฉลี่ยของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 35 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 79.09 ค่าเฉลี่ยของความสูงเท่ากับ 7.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสูงเท่ากับ 1.24 และค่าเฉลี่ยของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.98 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.15

ตารางที่ 12 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในถนนทหาร

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	อินทนิล	102	56.98	6.56	0.38
2	มะฮอกกานี	51	28.49	5.30	0.64
3	ประดู่	11	6.15	6.80	0.28
4	โพธิ์	1	0.56	8.50	1.10
5	ไทร	2	1.12	5.60	2.37
6	จามจุรี	12	6.70	6.13	0.78
	$\bar{x}$	29	-	6.48	0.92
	S.D.	39.84	-	1.14	0.76

จากตารางที่ 12 จะพบว่าค่าเฉลี่ยของต้นไม้ในถนนทหาร ในเขตคูสิตค่าเฉลี่ยของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 39.85 ค่าเฉลี่ยของความสูงเท่ากับ 6.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสูงเท่ากับ 1.14 และค่าเฉลี่ยของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.92 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.76

ตารางที่ 13 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในเขตคูสิต

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	ประดู่	516	50.89	7.72	0.89
2	อินทนิล	181	17.85	6.61	0.62
3	มะฮอกกานี	176	17.36	7.74	1.40
4	หางนกยูง	37	3.65	7.84	1.06
5	ตะแบกนา	26	2.56	10.73	1.18
6	กระถินณรงค์	21	2.07	9.26	1.01
7	ชมพูพันธุ์ทิพย์	19	1.87	7.20	0.97
8	สน	13	1.28	6.77	1.17
9	จามจุรี	12	1.18	6.13	0.78
10	โพธิ์	9	0.89	7.74	0.90
11	ไทร	3	0.30	6.00	2.00
12	หูกวาง	1	0.10	4.80	0.98
	$\bar{x}$	85	-	7.38	1.08
	S.D.	150.02	-	1.55	0.35

จากตารางที่ 13 พบว่าต้นไม้ในเขตคูสิตพบทั้งหมด 12 ชนิด และมีจำนวนทั้งหมด 1014 ต้น คิดเป็นร้อยละคือ กระถินณรงค์ *Acacia auriculiformis* A. Cunn. ex Benth. (ร้อยละ 2.07), จามจุรี *Samanea saman* (Jacq.) Merr. (1.18), ชมพูพันธุ์ทิพย์ *Tabebuia rosea* (Bertol.) DC. (1.87), ตะแบกนา *Lagerstroemia floribunda* Jack Share (ร้อยละ 2.56), ไทร *Ficus benjamina* Linn. (ร้อยละ 0.30), ประดู่ *Plerocarpus Indicus* (ร้อยละ 50.89), โพธิ์ *Ficus religiosa* L. (ร้อยละ 0.89),

มะฮอกกานี *Swietenia macrophylla* King (ร้อยละ17.38), สน *Casuarina junghuhniana* Miq (ร้อยละ1.28), ทางนกยูง *Delonix regia* (Bojer) Raf. (ร้อยละ3.65), หูกวาง *Terminalia catappa* L. (ร้อยละ0.10) และอินทนิล *Lagerstroemia macrocarpa* Wall (ร้อยละ17.85)

ตารางที่ 14 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในถนนราชดำเนินกลาง

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	ประดู่	161	85.19	8.54	0.93
2	อินทนิล	14	7.41	9.77	0.91
3	คูน	11	5.82	9.49	0.94
4	มะฮอกกานี	3	1.59	9.00	0.87
	$\bar{x}$	47	-	9.20	0.91
	S.D.	75.98	-	0.54	0.03

จากตารางที่ 14 จะพบว่าค่าเฉลี่ยของต้นไม้ในถนนราชดำเนินกลาง ในเขตพระนครค่าเฉลี่ยของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 75.98 ค่าเฉลี่ยของความสูงเท่ากับ 9.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสูงเท่ากับ 0.54 และค่าเฉลี่ยของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.91 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.03

ตารางที่ 15 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในถนนราชดำเนินใน

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	มะขาม	96	91.43	8.63	1.11
2	อินทนิล	9	8.57	7.74	1.00
	$\bar{x}$	52	-	8.19	1.05
	S.D.	61.52	-	0.63	0.07

จากตารางที่ 15 จะพบว่าค่าเฉลี่ยของต้นไม้ในถนนราชดำเนินใน ในเขตพระนครค่าเฉลี่ยของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 61.52 ค่าเฉลี่ยของความสูงเท่ากับ 8.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสูงเท่ากับ 0.63 และค่าเฉลี่ยของความยาวรอบอกเท่ากับ 1.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความยาวรอบอกเท่ากับ 0.07

2. ชนิดและปริมาณของต้นไม้ใหญ่บริเวณริมบาทวิถีในเขตพระนคร

ตารางที่ 16 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในเขตพระนคร

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	ประดู่	161	54.76	7.85	0.67
2	มะขาม	96	32.65	8.63	1.11
3	อินทนิล	23	7.82	8.98	0.95
4	คูน	11	3.73	9.49	0.94
5	มะฮอกกานี	3	1.02	9.00	0.87
	$\bar{x}$	58.80	-	8.79	0.91
	S.D.	68.02	-	0.61	0.16

จากตารางที่ 16 พบว่าต้นไม้ทั้งหมดในเขตพระนครพบทั้งหมด 5 ชนิด และมีจำนวนทั้งหมด 144 ต้น คิดเป็นร้อยละคือ คุน *Cassia fistula* L. (ร้อยละ 3.74), ประดู่ *Pterocarpus Indicus* (ร้อยละ 54.76), มะขาม *Tamarindus indica* Linn (ร้อยละ 32.65), มะฮอกกานี *Swietenia macrophylla* King (ร้อยละ 1.02) และอินทนิล *Lagerstroemia macrocarpa* Wall. (ร้อยละ 7.82)

ตารางที่ 17 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในถนนจักรวรรดิ

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	มะฮอกกานี	59	55.66	7.94	0.67
2	ประดู่	24	22.64	9.12	0.09
3	โอศอกเซนคาเบรียล	16	15.09	7.01	45.26
4	ชมพูพันธุ์ทิพย์	3	2.83	11.33	1.14
5	ตะแบกนา	2	1.89	9.90	0.10
6	ขนุน	2	1.89	3.40	0.28
	$\bar{x}$	17	-	8.12	7.92
	S.D.	22.17	-	2.76	18.29

จากตารางที่ 17 จะพบว่าค่าเฉลี่ยของต้นไม้ในถนนจักรวรรดิ ในเขตสัมพันธวงศ์ค่าเฉลี่ยของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนต้นไม้เท่ากับ 22.17 ค่าเฉลี่ยของความสูงเท่ากับ 8.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสูงเท่ากับ 2.76 และค่าเฉลี่ยของความยาวรอบอกเท่ากับ 7.92 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความยาวรอบอกเท่ากับ 18.29

3. ชนิดและปริมาณของต้นไม้ใหญ่บริเวณริมบาทวิถีในเขตสัมพันธวงศ์

ตารางที่ 18 ชนิดและปริมาณของต้นไม้ที่พบในเขตสัมพันธวงศ์

ลำดับ	ชื่อต้นไม้	จำนวน	ร้อยละ(%)	ความสูงเฉลี่ย (m)	ความยาวรอบอกเฉลี่ย (m)
1	มะฮอกกานี	59	55.66	7.94	0.67
2	ประดู่	24	22.64	9.12	0.09
3	อโศกเซนคาเบรียล	16	15.09	7.01	45.26
4	ชมพูพันธุ์ทิพย์	3	2.83	11.33	1.14
5	ตะแบกนา	2	1.89	9.90	0.10
6	ขนุน	2	1.89	3.40	0.28
	$\bar{x}$	17.67	-	8.12	7.92
	S.D.	22.17	-	2.76	18.29

จากตารางที่ 18 จะพบว่าต้นไม้ทั้งหมดในเขตสัมพันธวงศ์พบทั้งหมด 6 ชนิด และมีจำนวนทั้งหมด 106 ต้น คิดเป็นร้อยละคือ ขนุน(ร้อยละ 8.19) *Artocarpus heterophyllus* Lam., ตะแบกนา *Lagerstroemia floribunda* Jack Share (ร้อยละ 1.89), ประดู่ *Plerocarpus Indicus* (ร้อยละ 22.64), ชมพูพันธุ์ทิพย์ *Tabebuia rosea* (Bertol.) DC (ร้อยละ 2.83), มะฮอกกานี *Swietenia macrophylla* King (ร้อยละ 55.66) และอโศกเซนคาเบรียล *Polyalthia longifolia* Benth Hook.f.ver. *Pandurata* (ร้อยละ 15.09)

ต้นไม้ใหญ่ริมถนนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทางสิ่งแวดล้อม

1. ต้นไม้ใหญ่ริมถนนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทางสิ่งแวดล้อมเขตพระนคร

บริเวณเขตนี้มีสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์มายาวนาน มีความหนาแน่นของการจราจร ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศส่วนใหญ่แล้วเกิดจากภาวะความเข้มข้นของฝุ่นละออง ตามมาด้วยภาวะเข้มข้นของคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้เกิดความร้อนในอากาศเพิ่มสูงขึ้น ฝุ่นละอองเป็นมลพิษทางอากาศที่เป็นปัญหาหลักในกรุงเทพมหานคร แหล่งที่มาของฝุ่นเกิดจากการคมนาคมขนส่ง การจราจร และจากการประกอบกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การทำความสะอาด การทำอาหาร การทาสี (กรมควบคุมมลพิษ, 2555) จากการสำรวจต้นไม้ใหญ่ในเขตพระนครคือ ต้นประดู่(ร้อยละ 54.76)ต้นอินทนิล (ร้อยละ 7.82) ต้นคูณ (ร้อยละ 3.74)

ภาพที่ 7 ต้นมะขาม

ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อ : ต้นมะขาม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tamarindusindica* Linn.

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : มะขามเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่แตกกิ่งก้านสาขามากไม่มีหนาม เปลือกต้นขรุขระและหนา สีน้ำตาลอ่อน ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกใบเล็กออกตามกิ่งก้านใบเป็นคู่ ปลายใบและโคนใบมน ออกตามปลายกิ่ง ดอกมีขนาดเล็ก กลีบดอกสีเหลืองและมีจุดประสีแดง/ม่วงแดงอยู่กลางดอก ผล เป็นฝักยาว รูปร่างยาวหรือโค้ง ยาว 3-20 ซม. ฝักอ่อนมีเปลือกสีเขียวอมเทา สีน้ำตาลเกรียม เนื้อในติดกับเปลือก เมื่อแก่ฝักเปลี่ยนเป็นเปลือกแข็งกรอบหักง่าย สีน้ำตาล เนื้อในกลายเป็นสีน้ำตาลหุ้มเมล็ด เนื้อมีรสเปรี้ยว และ/หรือหวาน ซึ่งฝักหนึ่ง ๆ จะมีหุ้มเมล็ด 3-12 เมล็ด เมล็ดแก่จะแบนเป็นมัน และมีสีน้ำตาล

ต้นมะขามมีลักษณะทรงพุ่มแผ่กว้างจะให้พื้นที่ในการกระจายอุณหภูมิดีมาก ดังนั้น จะให้ผลทางด้านการลดพื้นที่บริเวณพื้นดินที่จะรับรังสีดวงอาทิตย์โดยตรงมากกว่าการลดความเข้มรังสีต่อหน่วยพื้นที่ ต้นมะขามขนาดใหญ่ 1 ต้น สามารถดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ได้ 11 กิโลกรัมต่อวัน นั่นคือลด CO₂ เพิ่ม O₂ ได้ในปริมาณ 11 กิโลกรัมเท่ากัน ต้นมะขามมีใบเล็กละเอียด ทำให้ดักจับฝุ่นในอากาศได้ดี และทำให้ปริมาณฝุ่นละอองลดลงเหลือได้ระหว่าง 1 ใน 100 หรือ 1 ใน 4 จากปริมาณเดิม มีพื้นที่แลกเปลี่ยนก๊าซออกซิเจนมาก ขนาดของไม้ยืนต้นสูง 18-20 เมตร มีประสิทธิภาพทั้ง การสร้างออกซิเจนลดอุณหภูมิ ฟอกอากาศได้ดี และสามารถลดกำลังลมได้ร้อยละ 50 ในระยะทางสิบเท่าของความสูงของต้นไม้นั้น (เดชา บุญค้ำ, 2543)

ภาพที่ 8 ต้นอินทนิลบก

ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อ : ต้นอินทนิล

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lagerstroemia macrocarpa* Wall.

ชื่อวงศ์ : LYTHRACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ต้น สูง 8-15 ม. ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเป็นคู่หรือเยื้องกันเล็กน้อย รูปไข่แกมขอบขนาน กว้าง 6-18 ซม. ยาว 14-40 ซม. โคนใบมน ปลายใบมนหรือแหลม แผ่นใบหนาคล้ายแผ่นหนัง ผิวใบเกลี้ยง ก้านใบยาว 5-18 ซม. ดอกสีชมพูถึงม่วงแดง หรือซีดขาวออกเป็นช่อยาว 10-30 ซม. ดอกตูมเป็นรูปลูกข่าง ส่วนบนมีรอยบุ๋มตามยาว ดอกบานกว้าง 7-12 ซม. กลีบรองดอกรูปถ้วย ปลายแยกเป็น 6 แฉก กลีบดอกมี 6 กลีบ รูปค่อนข้างกลม โคนกลีบสอบ เรียวเป็นก้าน เกสรผู้จำนวนมาก เป็นกระจุกสีเหลืองอยู่กลางดอก ผลเป็นผลแห้งรูปไข่หรือป้อมรี ยาว 3-4 ซม. เมื่อกแตกเป็น 5-6 แฉก เมล็ดขนาดเล็กลื่นน้ำตาล มีปีกบางโค้งทางด้านบนหนึ่งปีก

อินทนิลเป็นไม้ที่มีใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซนใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ ระเหยง่าย เป็นไม้ชั้นกลาง คือ ไม้ที่อยู่ต่ำกว่าไม้ชั้นบน มีเรือนยอดพุ่มชั้นจนเกือบถึงระดับโดยทั่วไปของหมู่ไม้ จึงทำให้ได้รับแสงโดยตรงเฉพาะทางด้านบนเท่านั้น ส่วนด้านข้างจะถูกบดบังหมด ปกติเป็นต้นที่มีเรือนยอดขนาดเล็ก มีลำ

ต้นไม้ใหญ่ ความแข็งแรงและความสมบูรณ์ของต้นไม้มีปานกลาง โดยทั่วไป มักมีความสูงในช่วงประมาณ ๑๐ - ๒๐ เมตร (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2555)

ภาพที่ 9 ต้นคูณ

ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cassia fistula* L.

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE – CAESALPINIOIDEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ต้นขนาดกลาง ลำต้นสีน้ำตาลแกมเทาเกลี้ยงๆ ขอบขึ้นตามป่าผลัดใบ หรือในที่ดินที่มีการถ่ายเทน้ำได้ดี ใบ เป็นใบช่อสีเขียวเป็นมัน มีใบย่อยรูปป้อมๆ หรือรูปไข่ 3-6 คู่ โคนใบมนและค่อยๆ สอบไปทางปลายใบ เนื้อใบเกลี้ยงค่อนข้างบาง เส้นแขนงใบถี่ และโค้งไปตามรูปใบ ดอก ออกเป็นช่อ ยาว 20-45 ซม. ผล เป็นฝักรูปทรงกระบอกเกลี้ยงๆ อาจยาวถึง 50 ซม. โทวัดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.0-2.5 ซม. ฝัก อ่อนสีเขียวและออกสีดำเมื่อแก่จัด ในฝักจะมีผนังเยื่อบางๆ กั้นเป็นช่องๆ ตามขวางของฝัก และตามช่องเหล่านี้จะมีเมล็ดแบนๆ สีน้ำตาลอยู่

ต้นคุณมีใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซนมีความสามารถในการดูดกลืนเสียงได้ดี และมีคุณสมบัติในการดูดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ให้ลดน้อยลงได้ มีการฟอกและกรองอากาศ กำจัดมลภาวะจากสารก๊าซพิษหรือช่วยดูดซับสารพิษสามารถลดมลพิษให้น้อยลง

2. ต้นไม้ใหญ่ริมถนนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทางสิ่งแวดล้อมเขตดุสิต

เป็นเขตการจราจรที่ติดขัดเนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยว และเป็นเขตพระราชฐาน ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศโดยมีสาเหตุมาจากยานพาหนะ ที่ใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิงและการก่อสร้างตามริมบาทวิถีต่างๆ เกิดภาวะความเข้มข้นของฝุ่นละออง โดยเฉพาะฝุ่นละอองจะมีค่าความเข้มข้นสูงกว่าค่ามาตรฐานประมาณ 3-5 เท่า ตามมาด้วยภาวะเข้มข้นของไนโตรเจนไดออกไซด์ และซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก่อให้เกิดโอโซนพื้นผิว ความเข้มข้นของโอโซนพื้นผิวที่เกิดขึ้นจะยังทำให้มีความเข้มข้นสูงขึ้นในฤดูร้อน ที่เรียกกันว่า หมอกควันฤดูร้อน จาก (กรมควบคุมมลพิษ 2555) จากการสำรวจต้นไม้ใหญ่ในเขตดุสิต คือ ต้นประดู่ (ร้อยละ55.13) ต้นอินทนิล (ร้อยละ19.34) ต้นตะแบกนา (ร้อยละ2.78)

ภาพที่ 10 ต้นประดู่บ้าน

ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อ : ต้นประดู่บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์: *PlerocarpusIndicus*

ชื่อวงศ์: FABACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ประดู่เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีลำต้นสูงประมาณ 25 เมตร ใบจะออกรวมกันเป็นช่อ ลักษณะของใบเป็นรูปมนรี ปลายใบแหลม ถ้าขึ้นในที่แล้งจะผลัดใบก่อนออกดอก ดอกออกเป็นช่อมีสีเหลืองสดลักษณะคล้ายดอกถั่ว โคนกลีบเลี้ยงกลีบดอกติดกันเป็นกรวยโค้งเล็กน้อย กลีบดอกมี 5 กลีบ มีขนาดดอกเล็ก ขณะดอกย่อยบานมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.5- 1 ซม. ดอกบานไม่พร้อมกัน มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ดอกที่ใกล้โรยจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมน้ำตาล ฤดูดอกบานอยู่ในช่วง เดือน พฤษภาคมถึงสิงหาคม

ประดู่เป็นไม้เรือนยอดกลมโตแข็งแรงจะช่วยป้องกันลมและคลุมดินให้ร่มเย็นชุ่มชื้นและรองรับน้ำฝนลดแรงปะทะหน้าดินน้อยลงประกอบกับระบบรากหยั่งลึกแผ่กว้างเช่นเดียวกับเรือนยอดจะช่วยยึดดินไม่ให้พังทลายได้ง่ายและรากมีปมใหญ่ช่วยตรึงไนโตรเจนในอากาศมาเก็บไว้ในรูปไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ได้อีกด้วย ต้นประดู่สามารถดูดซับ CO₂ ได้ระหว่าง 1.19 – 1.76 กรัม/ตารางเมตร/ชั่วโมง ช่วยลดอากาศเสีย ต้นประดู่ที่ปลูกเติบโตช้า เพราะฝนน้อย 800-1,500 มิลลิเมตรต่อปีลักษณะของใบเป็นรูปมนรี ปลายใบแหลม โคนใบมน ฝู่นละอองจะตกลงบนใบหรือถูกพัดพาเข้ามาสู่ใบ และจะดักจับฝู่นละอองที่มีขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ผ่านกระบวนการการตกกระทบฝู่นละอองในอากาศ หลังจากฝู่นละอองตกกระทบใบแล้ว สามารถย้อนกลับไปสู่สภาวะแขวนลอยในอากาศได้ (เดชา คำบุญ, 2543)

ภาพที่ 11 ต้นหางนกยูงไทย

ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Delonix regia* (Bojer) Raf.

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ต้นโตเต็มที่สูงราว 12 - 18 เมตร เรือนยอดแผ่กว้าง ทรงกลมคล้ายร่ม แผ่กิ่งก้านออกคล้ายจามจุรี แต่มีขนาดเล็กกว่า ลำต้นเกลี้ยง เปลือกสีน้ำตาลอ่อนอมขาวถึงสีน้ำตาลเข้ม โคนต้นเป็นพูพอน มักมีรากโผล่พื้นดินออกโดยรอบเมื่อโตเต็มที่ ใบเป็นใบประกอบขนนกสองชั้นเรียงเวียนสลับและมีใบย่อยเรียงตรงข้ามกัน ขนาดใบย่อยใกล้เคียงกับใบย่อยของมะขาม แผ่นใบรูปขอบขนาน ปลายกลมโคนเบี้ยว ผิวใบเกลี้ยง เป็นพืชผลัดใบ ในประเทศไทยมักผลัดใบในฤดูร้อนช่วงเดือนมีนาคม ถึงมิถุนายนออกดอกดกและทิ้งใบทั้งต้น เหลือแต่ดอกบานสะพรั่งดงดงงามเป็นพิเศษ ช่อดอกออกตามปลายกิ่ง และตามง่ามใบใกล้ปลายกิ่ง

ต้นหางนกยูงประกอบไปด้วยใบเป็นจำนวนมาก ใบจะมีลักษณะแบบขนนกสองชั้นเป็นใบประกอบ ช่วยในการดูดซึบสารประกอบอินทรีย์ระเหย (โพลีคลอรีน) ออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซนและสารอนุภาคจะตกลงพื้นจากบรรยากาศ โดยแรงโน้มถ่วงอย่างช้าๆ และจะลอยอยู่ในอากาศเป็นเวลาค่อนข้างนาน

ภาพที่ 12 ต้นตะแบกนา

ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อ : ต้นตะแบกนา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lagerstroemia floribunda* Jack

ชื่อวงศ์ : LYTHRACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ต้นขนาดกลางถึงใหญ่ สูง 15 - 30 เมตร เปลือกต้นเรียบเป็นมัน สีเทาหรือสีเทาอ่อนอมขาว แตกร่อนเป็นหลุมตื้นๆ ตลอดลำต้น ใบเดี่ยว เรียงตรงข้ามหรือเกือบตรงข้าม แผ่นใบรูปใบหอก รูปรี หรือรูปขอบขนาน ปลายใบเป็นติ่งแหลม หรือมน ก้านช่อดอกและดอกตูมมีขนสีน้ำตาลอ่อนปกคลุม ดอกย่อยสีชมพูอ่อนหรือม่วง ผลแห้งแล้วแตก รูปไข่สีน้ำตาล แตกเป็น 5 - 6 พู เมล็ดขนาดเล็กแบน สีน้ำตาล มีปีก

ต้นตะแบกนามีประสิทธิภาพในการดูดซับมลพิษทางอากาศ ได้แก่ ออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ประสิทธิภาพในการตรึงคาร์บอนไดออกไซด์โดยผ่านกระบวนการสังเคราะห์แสง พืชจะสามารถนำมาประยุกต์ในการแก้ปัญหาเนื่องจาก มลพิษอันเกิดจากแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งเพิ่มขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีการจราจรคับคั่ง มีผู้อยู่อาศัยแออัดของกรุงเทพมหานคร จนถึงระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ แม้ว่าแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์จะ ไม่เป็นพิษต่อมนุษย์โดยตรง

แต่ในระดับความเข้มข้นที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ นั้นจะมีผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ เรือนกระจก (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2553)

3. ต้นไม้ใหญ่ริมถนนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทางสิ่งแวดล้อมเขตสัมพันธวงศ์

เนื่องจากเป็นย่านการค้าและเศรษฐกิจ มีวัดของชาวจีนที่เป็นที่เคารพและสักการะ จึงทำให้มีวันเกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากรูปเทียน และสิ่งที่สำคัญอีกประการคือมลภาวะทางอากาศเสีย ที่เกิดจากรถยนต์ที่สัญจรอยู่หนาแน่น ส่งผลให้เกิดไนโตรเจนออกไซด์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ในเขตชุมชนที่มีความแออัด ปริมาณของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้อุณหภูมิของโลกร้อนยิ่งขึ้น (กรมควบคุมมลพิษ, 2555) จากการสำรวจต้นไม้ใหญ่ในเขตสัมพันธวงศ์ ต้นมะฮอกกานี (ร้อยละ 56.73) ต้นโอศกเซนคาเบรียล (ร้อยละ 15.38) ต้นขนุน (ร้อยละ 1.92)

ภาพที่ 13 ต้นมะฮอกกานี

ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อ : ต้นมะฮอกกานี

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Swieteniamacrophylla* King.

ชื่อวงศ์ : MELIACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : เป็นไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 15 - 25 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดรูปไข่หรือทรงกระบอก ทรงพุ่มทึบ ลำต้นเปลาตรง เนื้อไม้สีน้ำตาลอมเหลืองหรือแดงเข้ม เนื้อละเอียดเหนียว ลวดลายสวยงาม เมื่อแห้งจะมีแถบแฉวสีทองขวางเส้นไม้ เนื้อไม้แข็ง มีคุณภาพดี สามารถไสกบและตกแต่งได้ง่าย ยึดตะปูได้ดี คุณภาพใกล้เคียงกับไม้สัก ทนทานต่อการเข้าทำลายของปลวก เมล็ดรสขมมาก

ต้นมะฮอกกานีไม้ผลัดใบที่ผิวใบหยาบหรือมีขน จะมีประสิทธิภาพมากกว่าต้นไม้ที่มีผิวเรียบมัน ต้นไม้ใหญ่มีประสิทธิภาพในการดักจับฝุ่นละอองสูงกว่าต้นไม้ที่มีใบขนาดใหญ่แต่มีจำนวนใบน้อย สารประกอบอินทรีย์ระเหย อยู่ในประสิทธิภาพสูง ลักษณะไม้ผลัดใบของต้นมะฮอกกานีสามารถดูดซับออกไซด์ของไนโตรเจนมากกว่าต้นไม้ตระกูลและ ในฤดูร้อนจะช่วยทำให้อากาศเย็นลงความร้อนในเมือง ลดลง และช่วยปรับปรุงคุณภาพอากาศ เนื่องจากขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ กล่าวคือยิ่งอุณหภูมิต่ำลง การเกิดโอโซนผิวพื้นก็จะลดลง

ภาพที่ 14 ต้นโอศอกเซนคาเบรียล

ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Polyalthialongifolia*

ชื่อวงศ์ : Annonaceae

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : มีลักษณะเป็นไม้ไม่ผลัดใบ ทรงพุ่มเป็นรูปปิรามิดแคบ ๆ สูงเต็มที่ได้ถึง 25 เมตร กิ่งโน้มลู่ลงทั้งต้น ทำให้แลดูต้นสูงชูดมาก เปลือกต้นเกลี้ยงสีเทาเข้ม หรือเทาปนน้ำตาล ใบเดี่ยวรูปใบหอกแคบ ๆ ปลายแหลมยาว 15 - 20 เซนติเมตร สีเขียวเป็นมันเงางาม ขอบใบเป็นคลื่นออกดอกในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน จะออกดอกสีเขียวอ่อนเป็นกระจุกตามซ้าๆ กิ่ง แต่ละดอกเป็นรูปดาว 6 แฉก กลีบดอกเป็นคลื่นน้อย ๆ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 - 2 เซนติเมตร ดอกบานอยู่นาน 3 สัปดาห์ผลรูปไข่ ยาว 2 เซนติเมตร เมื่อสุกมีสีดำ เป็นไม้ต้นทรงสูงชะลูด สามารถสูงได้เกินกว่า 30 ฟุต เป็นแท่งกลมปลายแหลม ทรงพุ่มแผ่กว้าง ใบรูปหอก แฉก ยาวสีเขียวเข้ม ขอบใบเป็นคลื่น ดอกออกเป็นช่อสีเขียวอ่อน รูปดาว 6 แฉก ดอกมีกลิ่นอ่อน นิยมปลูกเป็นไม้ประดับและเป็นร่มเงา

ต้นโอศกเซนคาเบรียล มีลักษณะใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซนใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ ระเหยง่าย เป็นไม้แนวกันลมที่ดี มักเป็นไม้ทรงสูง มีทรงพุ่มหนา ใบมาก โตเร็ว และมีระบบราก แข็งแรงทำให้ยึดหน้าดินดี มีการปรับอุณหภูมิในอากาศ ทั้งนี้ต้องมีการจัดการดูแลที่ดีเนื่องจากเป็นไม้โตเร็วจึงสูงแต่อาจล้มได้ง่าย

ภาพที่ 15 ต้นขนุน

ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Artocarpusheterophyllus* Lam.

ชื่อวงศ์ : MORACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์: ขนุนเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ อยู่ในวงศ์เดียวกับสาเก สูง 15-30 เมตร ลำต้นและกิ่งเมื่อมีบาดแผลจะมีน้ำยางสีขาวข้นคล้ายน้ำมันไหล ใบเดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบรูปรี

ต้นขนุน มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซนใบหยาบ มีขนเหนียว มีศักยภาพในการลดฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10ไมครอน โดยการกักเก็บฝุ่นและก๊าซ ดักกรองมลพิษได้เพิ่มขึ้นสามารถแลกเปลี่ยนก๊าซกับบรรยากาศโดยรอบได้อย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการ'ดูดซึม'ผ่านทางปากใบเป็นส่วนใหญ่

ต้นไม้ใหญ่ริมถนนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์

1.จากการศึกษาไม้ใหญ่ริมถนนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 เขต พบว่า เขตดุสิต และเขตสัมพันธวงศ์ไม่มีไม้ใหญ่ริมถนนที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ แต่พบในเขตพระนคร คือ ต้นมะขามที่มีความเกี่ยวข้องทางประวัติศาสตร์กับสนามหลวง

ภาพที่ 16 ต้นมะขามที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์
ที่มา : เต็ม สมิตินันท์ (2544)

ชื่อ : ต้นมะขาม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tamarindusindica* Linn.

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : มะขามเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่แตกกิ่งก้านสาขามากไม่มีหนาม เปลือกต้นขรุขระและหนา สีน้ำตาลอ่อน ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก ใบเล็กออกตามกิ่งก้านใบเป็นคู่ ปลายใบและโคนใบมน ออกตามปลายกิ่ง ดอกมีขนาดเล็ก กลีบดอกสีเหลืองและมีจุดประสีแดง/ม่วงแดงอยู่กลางดอก ผล เป็นฝักยาว รูปร่างยาวหรือโค้ง ยาว 3-20 ซม. ฝักอ่อนมีเปลือกสีเขียวอมเทา สีน้ำตาลแก่เมื่อแก่ฝักเปลี่ยนเป็นเปลือกแข็งกรอบหักง่าย สีน้ำตาล เนื้อในกลายเป็นสีน้ำตาลหุ้มเมล็ด เนื้อมีรสเปรี้ยว และ/หรือหวาน ซึ่งฝักหนึ่ง ๆ จะมีหุ้มเมล็ด 3-12 เมล็ด เมล็ดแก่จะแบนเป็นมัน และมีสีน้ำตาล

1.ประวัติความเป็นมาท้องถิ่นหลวง

ท้องถิ่นหลวง เดิมเรียกว่า ทุ่งพระเมรุ เนื่องจากใช้เป็นที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าแผ่นดิน และพระบรมวงศานุวงศ์ ครั้นเมื่อ พ.ศ. 2398 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเรียกจาก “ทุ่งพระเมรุ” เป็น “ท้องถิ่นหลวง” ดังปรากฏในประกาศว่า “ที่ท้องนาหน้าวัดมหาธาตุนั้น คนอ้างการซึ่งนาน ๆ มีครั้งหนึ่งแลเป็นการอวมงคลมาเรียกเป็นชื่อตำบลว่า ‘ทุ่งพระเมรุ’ นั้นหาชอบไม่ ตั้งแต่นี้สืบไปที่ท้องนาหน้าวัดมหาธาตุนั้น ให้เรียกว่า ‘ท้องถิ่นหลวง’” ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เป็นต้นมา ได้ใช้ท้องถิ่นหลวงเป็นที่ประกอบพระราชพิธีต่าง ๆ เช่น เป็นที่ตั้งพระเมรุมาศของพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ และเป็นประกอบพระราชพิธีต่าง ๆ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ทำนาที่สนามหลวง เพื่อแสดงให้ปรากฏแก่อาณาประเทศว่า เมืองไทยบริบูรณ์ด้วยข้าวปลาอาหาร มีไร่นาไปจนใกล้ ๆ พระบรมมหาราชวัง และไทยเอาใจใส่ในการสะสมเสบียงอาหารไว้เป็นกำลังของบ้านเมืองด้วย

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีพืชมงคล พิธีพืชมงคลมีกำแพงแล้วล้อมรอบบริเวณ ข้างในสร้างหอพระพุทธรูปสำคัญเป็นที่ประดิษฐานพระสำหรับพิธี สำหรับการพิธีมีพลับพลาที่ทำการพระราชพิธี มีหอดักลมลงที่พลับพลาสำหรับทอดพระเนตรการทำนา ข้างพลับพลา มีโรงละครสำหรับเล่นบวงสรวง ด้านเหนือมีพลับพลาน้อยสร้างบน

กำแพงแก้วสำหรับประทับทอดพระเนตรการทำนาในท้องทุ่ง นอกกำแพงแก้วยังมีฉางสำหรับใส่ข้าวที่ได้จากการปลูกข้าว

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ขยายสนามหลวงจากเดิมและริ้วปลับปลาต่าง ๆ ที่สร้างในรัชกาลก่อน ๆ เพราะหมดความจำเป็นที่จะต้องทำนา และได้ใช้สนามหลวงเป็นที่ประกอบพิธีต่าง ๆ เช่น การฉลองพระนครครบ 100 ปี งานฉลองเมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับจากยุโรปใน พ.ศ. 2440 ครั้งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงใช้ประกอบพระราชพิธีต่าง ๆ ใช้เป็นสนามแข่งม้า สนามกอล์ฟ

ในรัชกาลปัจจุบันมีการใช้สนามหลวงเป็นที่ประกอบพระราชพิธีสำคัญ ๆ เช่น พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ, สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี กาญจนภิเษก รวมทั้งงานพระเมรุมาศเจ้านายระดับสูง เช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล, สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า, สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7, สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และล่าสุด เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2555 สนามหลวงใช้เป็นสถานที่จัดสร้างพระเมรุใช้ในการพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

รวมถึงเป็นที่ใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การปราศรัยใหญ่ในการหาเสียงเลือกตั้งในแต่ละครั้ง หรือการประชุมทางการเมืองต่าง ๆ รวมถึงใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมทางกีฬาระยะเล่นต่าง ๆ เช่น ฟุตบอล หรือ วอลเลย์บอล และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไปสนามหลวงเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 94 ตอนที่ 126 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2520 มีเนื้อที่ 74 ไร่ 63 ตารางวา

2. ต้นมะขามกับประวัติศาสตร์สนามหลวง

จากปริศนาเรื่องต้นมะขามสนามหลวงว่าทำไมปลูกรอบเช่นนี้ได้แบบอย่างมาจากที่ไหนทางด้าน ศ.ดร.มรว.สุริยวุฒิสุขสวัสดิ์ ท่านอธิบายนว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้แบบอย่างมาจาก Kraton พระราชวังสุลต่านที่ชาวพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงนำแบบอย่างการปลูกต้นไม้รอบสนามหลวงมาจากอินโดนีเซียในสมัยนั้นฮอลันดาจะปกครองหมู่เกาะเหล่านี้เป็นอาณานิคมแต่ก็ยังมีสุลต่านสุสุหนันเป็นเจ้าผู้ครองนครปกครองเมืองย็อกยาและเมืองโซโล เกาะชวา หน้าพระราชวังของสุสุหนันทั้งสองเมืองนี้จะมีสนามหลวงเหมือนกัน ภาษาอินโดนีเซียเรียกว่า "AlunAlun" ในสมัยนั้นมีการปลูกต้นไม้โดยรอบสวยงามดีพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสชวาไปพบเห็นบรรยากาศสนามที่มีต้นไม้รอบดูสวยงามเรียบร้อยเลยนำแบบอย่างมาปรับปรุงทุ่งพระเมรุในพระนครบ้างที่เลือกใช้มะขามเพราะเป็นไม้ยืนต้นทนทานดี (ต้นแบบต้นมะขามรอบท้องสนามหลวง, ม.ป.ป.)

ผลการสำรวจระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

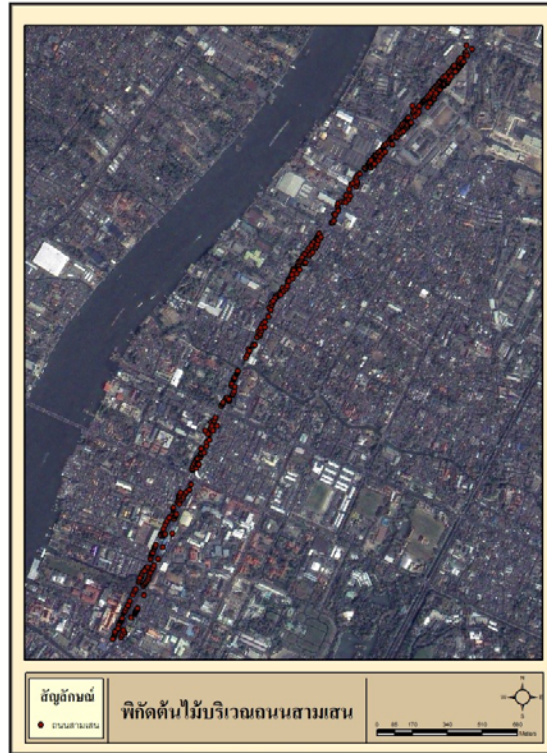
เขตดุสิต

ภาพที่ 17 ภาพพิกัดต้นไม้บริเวณถนนราชวิถี

ภาพที่ 18 ภาพพิกัดต้นไม้บริเวณถนนศรีอยุธยา

ภาพที่ 19 ภาพพิกัดต้นไม้บริเวณถนนสามเสน

ภาพที่ 20 ภาพพิกัดต้นไม้บริเวณถนนนงนุช

เขตพระนคร

ภาพที่ 21 ภาพพิกัดต้นไม้บริเวณถนนราชดำเนินกลาง

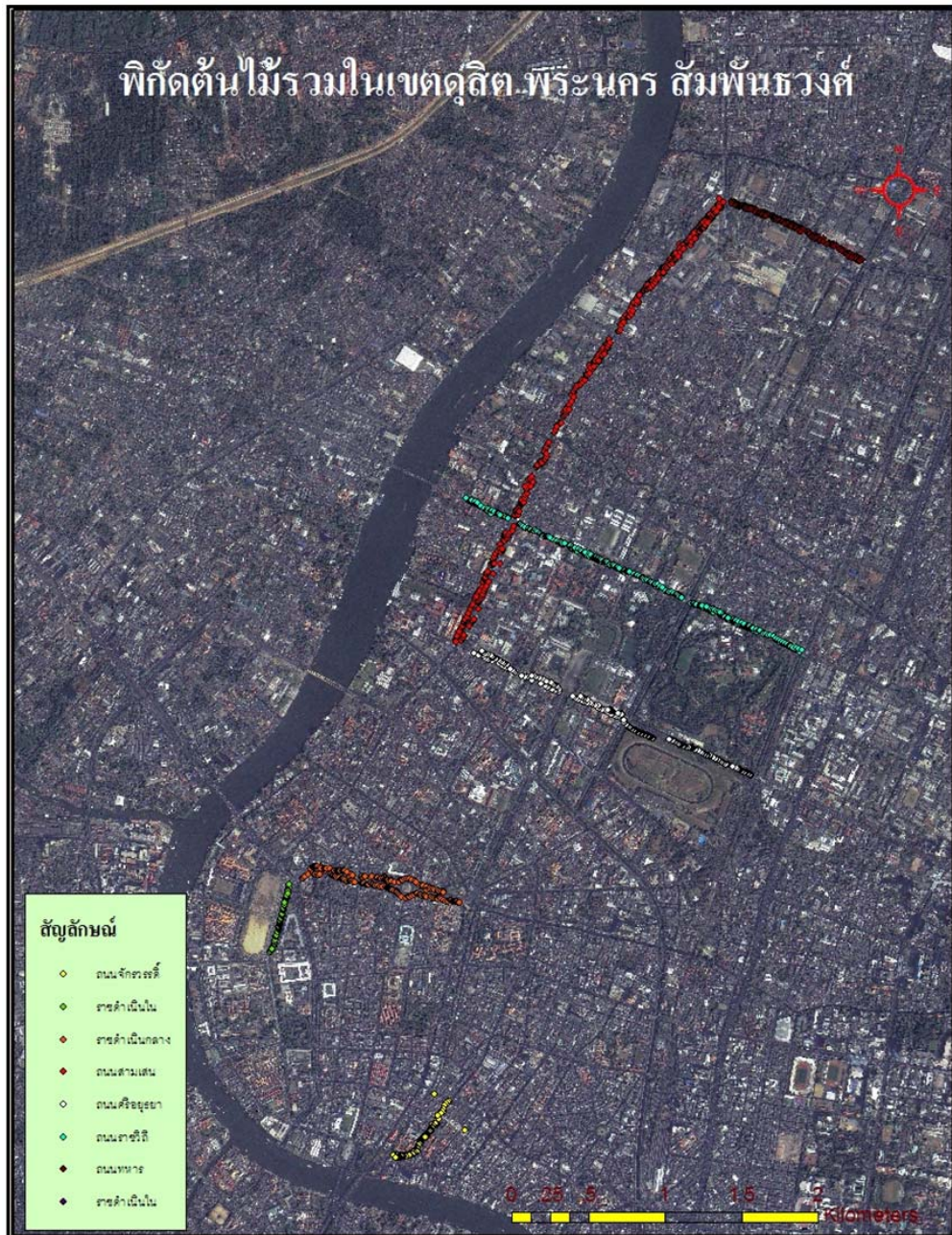
ภาพที่ 22 ภาพพิกัดต้นไม้บริเวณถนนราชดำเนินใน

เขตสัมพันธวงศ์

ภาพที่ 23 ภาพพิกัดต้นไม้บริเวณถนนจักรวรรดิ

ผลการสำรวจพิกัดทางภูมิศาสตร์

ภาพที่ 24 ภาพพิกัดทางภูมิศาสตร์ในเขตคูสิต พระนคร และสัมพันธวงศ์